

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za dežel. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalšču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Njega Prezvzišenost Andrej Jordan

knezonaškof goriški.

Goriška nadškofija je po treh letih in pol spet brez knezonaškofa, spet v globoki žalosti nad odprtim grobom svojega višjega pastirja. To je najnovejša prežalostna novica, ki se je v sredo predpoludne bliskoma raznesla po mestu.

Prezvzišeni knezonaškof Andrej Jordan je umrl v sredo ob 10¹/₂, ko je bila vsa duhovščina in ž njo mnogobrojno občinstvo zbrano v stolnici pri slovesni sv. maši ob priliki godu Njega Veličanstva presvetlega cesarja.

Prezvzišeni je bolehal že več časa na želodcu. Pred praznikom sv. Rešnjega Telesa letos popadla ga je huda slabost in že takrat je bila huda nevarnost, da umre. Zdravje se mu je potem polagoma boljšalo, dokler se ni pred štirinajstimi dnevi spet na slabše obrnilo. Zdravniki so dognali, da se je iz prvotne želodčne bolezni razvil rak. Vsled tega so izgubili vse upanje.

Bolnik je skoraj do zadnjega vsaki dan po par ur vstajal, ter pregledoval in podpisaval uradne listine in to celo še jedno uro pred smrtjo.

V sredo okoli desete ure ga je obiskal, kakor po navadi domači zdravnik, s katerim se je prav prijazno pogovarjal — kar ga je prijala ob navzočnosti zdravnika huda slabost vsled skrčenja srca.

Na Njegovo lastno prošnjo po-

delil mu je tajnik č. g. Josip Ličan sv. odvezo, nato sakrament sv. poslednjega olja in papežev blagoslov. Umirajoč je Prezvzišeni molil še z drugimi, dokler ni držeč v desnici križ in v levici blagoslovljeno svečo mirno v Gospodu zaspal. Med boleznijo je vsako nedeljo in vsak praznik (tudi zadnjo nedeljo) prejel kleče in oblečen v roket in štolo v svoji sobi sv. obhajilo.

Zapustil je svoji duhovščini in izročnemu ljudstvu lep izgled goreče molitve in sv. čednosti.

Dne 29. novembra t. l. bi bil dopolnil 60. leto svoje starosti.

Nj. Prezvzišenost knezonaškof Andrej Jordan rojen je bil namreč v Gorici dne 29. novembra l. 1845, in je bil sin gimnazijskega profesorja Filipa Jordana in Josipine roj. Vogrič. Po dokončanih gimnazijskih in bogoslovskih študijah v Gorici bil je v mašnika posvečen dne 6. junija l. 1868. Koj potem je postal katehet na mestnih goriških šolah. Pozneje ga je imenoval tedanji knezonaškof dr. Golmayer za svojega kaplana in je potem opravljal službo škofijskega tajnika. Kmalu pa je bil imenovan za špirituala v tuk. centralnem semenišču in je tu, ko je postal profesor dr. Flapp poreški škof, nekaj časa podučeval kanonično pravo, cerkveno zgodovino in pastorko. Ko je bil l. 1886 tedanji stolni prošt dr. Valussi imenovan za škofa v Tridentu, postal je pokojni knezonaškof njegovim naslednikom. Kot stolni prošt izvoljen je bil dvakrat v Furlaniji za državnega poslanca. Bil je tudi član deželnega šolskega sveta.

Po smrti kardinala in knezonaškofa Jakopa Missije, ki je umrl 24. marca 1902, je imenoval Njeg.

Vel. cesar tedanjega goriškega prošta Andreja Jordana za goriškega knezonaškofa. Sv. oče papež pa je to imenovanje potrdil dne 9. junija l. 1902, in tako je bil Nj. Prezv. pokojni knezonaškof slovesno za goriškega knezonaškofa vstoličen dne 20. julija l. 1902.

V sredo pa se je dopadlo Vsemogočnemu Bogu, poklicati Njegovo blago dušo k sebi v večnost.

Prezvzišenega pokojnika priporočamo vsem v molitev.

Predlog o rešitvi šolskega vprašanja na Goriškem.

V zadnjem številu v članku »Štrajk kranjskih učiteljev« smo naglašali, da je ugodna rešitev šolskega vprašanja za Goriško odvisna le od vladne dobre volje, ter smo obljubili, da hočemo dokazati, kako bi se to vprašanje rešilo, ne da bi morala vlada segati v državno blagajno. Evo nas pri izpolnjevanju obljube!

Znano je vsemu svetu, da so pobirali užitninsko davščino kakor tudi tozadevne deželne in občinske doklade ali privatni zakupniki ali odkupna društva. Isto tako je znano, da je dobivala država od označenih pobirancev užitnine skozi leta in leta okroglih 400.000 K kot zakupnino oziroma odkupnino. Sedaj pobira erar sam užitnino po vsej deželi razun — komenskega sodnega okraja — po tarifi, dasi je dežela stremila za tem, da bi bila ona dobila v roke pobiranje vse te davščine.

Kakor danes stvari stoje, je ne dvojbeno, da bi dežela tudi sedaj prav rada sprejela ta posel v svoje roke. Država naj ugodi tej želji s pogojem, da ji plača isti znesek kot odškodnino za užitninsko davščino, kakoršen je dobivala od privatnikov do letos, ter z obvezo, da dežela poviša dosedanja prispevek deželnega šolskega zaloga od 250.000 K na 500.000 K iz dohodkov užitnine, ter da krije primanjkljaj tozadevnih šolskih po-

trebščin z dokladami na izravne davke. Opomniti nam je pa posebej, da obsegajo šolske potrebščine, ki spadajo med potrebščine deželnega šolskega zaloga, le učiteljske plače, opravilne in starostne doklade, ter staranino, sploh le prejemke učiteljskega osobja v gotovini.

Le to malenkostno koncesijo naj naredi vlada deželi, kar je dopustljivo temeljem zadevnih zakonov — in šolsko vprašanje na Goriškem je rešeno. S tem bi bilo pomagano učiteljem, razbremenili bi se štirje šolski okraji, dočim ne bi goriško mesto ničesar pridobilo in ničesa izgubilo, kar kasneje dokažemo, in vlada bi ne imela nič manj dohodkov od užitninske davščine nego dosedaj. In če je pripuščala leta in leta dobiček, kateri daje sedaj užitnina, privatnikom, zakaj bi ga ne pripustila odslej deželi, ki inace ne more rešiti perečega šolskega vprašanja, o čemur se je vlada že sama prepričala!

Ni dvoma, da bi dežela to ponudbo sprejela, to tem manj, ker bode prej ali slej vsekakor morala sprejeti užitnino v lastno režijo, kajti vlada namerava uže tako in tako po preteku treh let opustiti pobiranje užitnine v lastni režiji, in dežela ne sme nikdar privoliti v to, da bi se vtihotapil v to vprašanje s časom zopet oni »šlendrijan«, ki se je bil vkorenčil v to zadevo prej. Neoziraje se na materijalni dobiček, ne sme dežela tega trpeti uže iz moralnega stališča.

V dokaz, da bi bilo s tem pomagano našim učiteljem, a pri vsem tem da bi se znižale šolske doklade našim okrajem, navajamo sledeče:

V pokritje vseh šolskih potrebščin v smislu prej označenega šolskega zaloga je potrebno danes okroglih 627.000 kron, prištevši prispevek za zvišanje učiteljskih plač v smislu deželnoobdorskkega načrta 113.000 K, skupaj torej 740.000 kron, od katerih bi bilo odbiti stanarino in natura za 117 učiteljev v znesku 20.000 K, tako da bi bilo istinito pokriti v gotovini le 720.000 K. Odštevisi od tega zneska prispevek deželnega šolskega zaloga od užitnine v visokosti 500.000 K bi se pokazal primanjkljaj 220.000 K, ki bi ga bilo kriti z dokladami na vse izravne

potem, ko je bila tukaj nakupila posestev in to v dušni prid podložnikov in sploh ondotnih prebivalcev. V tej misli me potrjuje baš sv. Maver, eden prvih učencev sv. Benedikta. Kakor so namreč na Goriško došli nemški plemenitaši kaj radi dajali cerkvam njih priljubljene patrone, kakršni so bili n. pr. Ulrik, Lenart, Otton, tako so tudi Benediktinci v svojih cerkvah posebno častili svetnike, ki so jim bili dragi.*)

Ker pa je bila kapelica sv. Mavra le majhna in v prvi vrsti namenjena gospodarjem oziroma njih uslužbencem, so čutili, ko se je bilo ljudstvo nekoliko pomnožilo, potrebo večje cerkve, katero so sezidali na Sabotinu. Čudno pa je na vsak način, da se je cerkev dvignila ob periferiji in celo uro daleč nad ljudskimi bivališči. To bi značilo odločno, da je bila cerkev sv. Valentina sezidana v drugi polovici 15. stoletja, ko je bil že splošno zavladal strah pred prodirajočimi divjimi Turki, ki tudi cerkvam niso prizanašali.

(Dalje pride.)

*) Hribček sv. Mavra pri Sv. Luciji spominja tudi na Benediktince in sicer bržkone na one nekdanje slovečega samostana Rožanskega.

LISTEK.

Opis St. Mavra.

(Dalje.)

Iz te listine je razvidno, da je bilo takrat v St. Ferjanu in okolici (torej tudi Podsabotinom) mnogo lepih vinogradov, izmed katerih jih je bila lepo število nakupila omenjena opatica Hermelinda za monastir ali samostan.

Mej drugim čitamo v tej listini, da je Mingo (= Domingo) iz Zoden prodal samostanu svoj vinograd in svojo hišo za 28 lir in 4 denarje. Priči temu sta bila Rudilip iz Pevme in Piligrin iz St. Andreža. Dalje vidimo, da sta Ivan in Marin*) iz Zoden prodala jedno njivo in jeden vinograd za 11 lir in 3 denarje, a priče so bile: Ivan duhovnik iz Solkana („de Celcan“), potem Piligrin, Budin in Stebor.

Vpraša se, kje bi bil utegnil biti v listini omenjeni kraj Zoden? S. Rutar (glej Zgod. črtice str. 4) meni, da je Zoden = Sobt'n = Sabotin oziroma

*) Marin se je zval tudi po g. Kutinu omenjeni duhovnik Figel, torej je bilo to krstno ime nekdanj Podsabotinom običajno, kar tudi nekaj dokazuje.

Podsabotin. In zdi se, da je temu res tako, toliko bolj, ker se v listini izrečno imenujejo tudi drugi bližnji kraji: Ločnik, Pevma, Moša. Zoden ni bil torej niti v smeri Ločnika, niti Pevme, niti Moše, bil je bržkone Sabotin oziroma Podsabotin.

Ako pa je temu takó, bi sledilo, da takrat t. j. l. 1169 še ni bilo St. Mavra, niti sv. Valentina, nego edino le ime Sabotin oziroma Podsabotin, kar potrjuje tudi dejstvo, da sta St. Maver in Podsabotin tvorila do najnovejših časov jedno samo sosesko ali občino. Da so pa takrat pisarji nevesči jezika po robatem ljudskem izgovoru pisali Celcan = Solkan in Zoden = Sabotin, ni pač nobeno čudo.

Iz navedene Hermelindine listine se nadalje razvidi, da je takrat v St. Ferjanu že obstojala cerkva sv. Florijana ter da je tam božjo službo opravljal duhovnik Ivan iz Solkana, kojemu je bila potemtakem podrejena tudi podsabotinska pokrajina. Ko se je bila pa l. 1295 ustanovila fara ločniška, so se bile meje solkanske in ločniške župnije bržkone tako uredile, da se je St. Ferjan s Kojkim priklopil fari ločniški, mejtem ko je ostal St. Maver-Podsabotin s Pevmo pri

davke, kar bi se doseglo s 16% doklado na te davke.

Pripomniti nam je, da se držimo za sedaj glede povišanja učiteljskih plač predloga deželne odbora, to pa dotlej, dokler ne pride dežela povsem na čisto z višjim donosom od užitnine, ki nosi — kakor lahko razumljivo — na sebi mnogo labilnosti, odvisne od dobre vinske letine, od javnih del itd. Ko hitro bi se pa pokazal stalni čisti donos užitnine tolik, da se lahko ugodi želji učiteljstva z ozirom na predlog učiteljskega društva brez višjega obremenjenja davkoplačevalcev, naj bi se sprejel ta predlog.

Pripomniti je dalje, da goriško mesto krije sedaj vse zadevne potrebščine s 13% dokladi na vse izravne davke, a s povišanjem učiteljskih plač v smislu deželnoobdorskkega predloga bi se povišal prispevek za 3%. Mesto bi moralo torej vsekako plačevati 16% doklade v pokritje učiteljskih plač, a iste doklade bi doprinalo v deželni šolski zalog po našem načrtu. Mesto bi torej s tem ne pridobilo, ne izgubilo.

Drugačen se pokaže pa vseh za štiri šolske okraje.

Furlanija bi donala 16% doklade v deželni šolski zalog, za druge šolske potrebščine doprinala sedaj povprek 56.000 K, kar odgovarja 15% dokladi na vse izravne davke v tem okraju, torej bi plačevala za naprej 31% namesto dosedanjih 45%, pridobila bi tedaj 14%.

Goriška okolica potrebuje povprek za vse potrebščine, ki ne spadajo v deželni šolski zalog, znesek 60.000 K, kar odgovarja 27% na vse davke tega okraja. Odslej bi krija pa vse šolske potrebščine s 43% dokladi proti dosedanjim 69%, na dobičku bi bila torej za 26%.

Tolminski šolski okraj ima sedaj 70% doklade na vse davke za vse šolske potrebščine. Po našem načrtu bi plačeval 16% v deželni šolski zalog in za druge potrebščine v znesku 40.000 K pa 28%, torej za vse šolske potrebščine 44%. V primerju s sedanjimi dokladi bi bil na boljem za 26%.

Sežanski okraj pobira sedaj 85% na realni in 100% na osebni davek. Odslej bi plačeval 16% v deželni šolski zalog in 30% za druge potrebščine v znesku 28.000, torej 46%, in bi bil na dobičku pri realnem davku za 39%, pri osebni pa za 54%.

Pripomniti je še, da dobivajo posamezni okraji male dohodke iz normalnega šolskega zalog in drugih malih prispevkov, katere smo pa pri izračunanju odstotkov už v poštev vzeli.

To je trezen predlog, ki se da prav lahko izvesti. Komur je blaginja našega ljudstva in učiteljstva pri srcu, naj pomaga v to, da se istinito izvede.

Nekoliko statistike

o ponemčevanju Slovanov in o razširjanju nemške ideje med Slovani.

(Piše Arjól.)

1. V Nemčiji.

Tri leta od tega izšla je v Nemčiji obsežna knjiga nemškega etnografa Fr. Tetznerja „Slovani v Nemčiji“ (Die Slaven in Deutschland v. Dr. Fr. Tetzner, Braunschweig 1902). V predgovoru javlja, da je pospešil zbrati podatke o slovan-skem življu v Nemčiji, prej nego bi se isti poizgubil in potopil v „nemškem morju“. Njemu se ne zdi daleč ta doba, ko bodo vsi Slovani v Nemčiji ponemčeni. A žali Bog njemu, da teh je še precej. Ti razrodi so: 1. Slovenci v Pomorju, 2. zgornji in spodnji Lužičani v Saksonski in v Prusiji, 3. Kašubi v zapadni Prusiji, 4. Mazuri v vzhodni Prusiji, 5. Ostanki Čehov v Pruskeji Šleziji, 6. Ruski staroverci, ali kakor jih nazivljejo „Filiponi“ v vzhodni Prusiji in 7. Tisti, katerih je največ, t. j. Poljaki v vzhodni Prusiji in Šleziji. Temu pa je treba vsekakor nekoliko verjeti, ker je knjiga pisana v resnično-poučnem in mirnem duhu. Da se bodo ti kraji kmalu ponemčili, služi mu v dokaz, da pomor-

janski Slovinci imajo to navado, kadar umre kakšen izmed njih, spustijo za njim v grob sv. evangelije v slovinskem jeziku, posebno v tistih družinah, kjer otroci sicer razumejo svoj rodni jezik, pa govoriti ga ne morejo. Seveda žalostna istina. Prof. Fr. Lorentz, kateri je sestavil izvrstno slovnico slovinskega jezika (Slovinzische Grammatik 1903), našteva samo še 23 občin (8 v Gardskem in 15 v Šmolzinskem okraju na Pomorjanskem v severni Nemčiji), kjer si je od 200 do 250 ljudi ohranilo svoj starodavni jezik. Na tem sicer ni toliko ležeče, ker Slovinci prištevajo vsi k „izumrlim“, nikakor pa se ne more reči tega o lužičkih Srbih na Saksonskem in Pruskem, kateri so pokazali z ustanovitvijo svojega „Doma srbske matice“, da še živijo in se potegujejo za pravice svojega jezika. Ta „Dom“ so odkrili leto-nje poletje v njih glavnem mestu Budišinu na Saksonskem. Njih duševni vodja, prof. E. J. Muka v spisu „Statistika lužičkih Serbow“ Budišyn 1886, našteva ta narod nad 150.000 duš. Oni zavzemajo skoro 60 kvadratnih milj čisto slovanskega površja. Oni se drže tako krepko, da so nemški šovinisti začeli po časnikih vpiti o nekakej „Vendске nevarnosti“ (Windische Gefahr). — Skoro enako se krepko drže „Kaszuby“ v spodnji Prusiji okoli Gdanska (Danzig). Njihov jezik se prištevajo k poljskim narečjem. Njih statistik St. Romult (Statystyka ludności Kaszubskiej, Krakow 1899) naštel jih je 200.000, čeravno jih je priznala nemška uradna statistika samo 101.865 duš. Še dosti so jih priznali. Ako bi ti-le živeli v Trstu ali v Gorici, bi jih italijanska mestna uprava priznala morebiti polovico, kar so jih Nemci priznali.

Mazuri v vzhodni Prusiji, kakor veja Poljakov, bodo s prejšnjimi podkrep-ljeni od poljskega narodnega gibanja. Ruski staroverci, kateri živijo v 12 vaseh vshodne Prusije, preselili so se lani v svojo rodno zemljo Rusijo. Radi tega so germanistična stremjenja obrnjena na Poljake, živeče v 4 vshodnih pokrajinah Prusije. Zasedujemo to borbo po posameznih pokrajinah.

a) Vshodna Prusija.*

Površje: 36.987 kv. milj. Prebivalstva je 1.996.626, Nemcev 1.572.332, t. j. 78,7 od sto, Poljakov in Mazurov 286.147. Oni živijo v 10 južnih okrožjih, v 5 okrožjih tvorijo večino, t. j. 74,8 od sto v okrožju Ortelsburg, a manjšino 33,5 od sto v okrožju Oletzko. Vse šole so nemške ljudske, srednje in višje. Nemci imajo 2 gledališči in skoro vsi časniki so nemški. Poljaki imajo samo en časnik „Gazeta Olsztynska“, katera izhaja v Olštinu od l. 1891 trikrat na teden. Od pangermanskih društev se odlikuje „Deutsche Hilfskasse“. Izdaje protestantskim Mazurom se tiskajo z gotiškimi črkami v njih narečju. Seveda, samo da jih bolj izvajajo v evangelsko cerkev.

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je v torek, v sredo in četrtek nadaljevala razpravo o vladni izjavi in jo tudi srečno dokončala. Posebno burni sta bili seji v torek in sredo. V torek so vložili namreč Čehi in Nemci interpelaciji zaradi dogodkov v Brnu. Ker so se tudi govorniki bavili s temi dogodki, je prišlo med Čehi in Nemci večkrat do burnih prizorov. Govorniki obeh strank napadali so v prvi vrsti vladno, češ, da je ona kriva, da je prišlo do izgrediv. Na te napade je odgovarjal ministerski predsednik baron Gautsch v sredo. Baron Gautsch je izjavil, da noče nikakor izgrediv v Brnu prištevati na račun strank, vendar mora konstatirati, da je bil del brnskega prebivalstva nahujkan po brez-estnih agitatorjih, ki so se v odločilnem trenutku znali odtegniti odgovornosti, ter se dal zavesti do izgrediv in napadov na tuji imetek, kar se mora seveda ob vseh okolnostih najostreje obsoditi. Uvedena preiskava spra-

* To je pokrajina z glavnim mestom Kraljevec (Königsberg), iz katere se je razvilo sedanje prusko kraljestvo.

vi brezdvomno na dan resnico ter dobe krivci zaslužen kazni. Da se prepreči nadaljne izgrede, so bile izdane najobširnejše odredbe. Za sedaj noče vlada še omejiti državljanских pravic, v potrebi izda pa najskrajnejše odredbe. Ministerski predsednik je zavaroval vladno proti očitaniu, češ, da ni ista predvidila dogodkov, ter je apeliral na moralno silo strank, ki edine zamorejo zaveziti narodnostne strasti. Ministerski predsednik je konečno izjavil, da si vlada vedno prizadeva, da pravično postopa nasproti vsem narodnostim. Na vladno pa ne bodo nikakor vplivali argumenti ulice. Med govorom ministerskega predsednika bar. Gautscha je nastal hud prepir med češkimi in nemškimi radikali. Govorila sta še poslanca Schraffl in Bartoli, nakar je bila debata zaključena.

Poslanec Bartoli je izjavil, da imajo Italijani dovolj povoda, da z vsemi sredstvi napadejo vladno ter da prično z najskrajnejšo obstrukcijo, vendar nočejo sistematično ovirati parlamentarnega delovanja. Da bi v znamenje nezadovoljstva z vladno položili svoje mandate, ne kaže z ozirom na nove volitve. Govornik se je pritožil, da vlada prezira znane italijanske zahteve, kar se tiče italijanskega vseučilišča v Trstu. Italijani zahtevajo, da se stavi z dnevnega reda predloga glede ustanovitve italijanske pravne fakultete v Roveretu, ker vidijo Italijani v tej predlogi sredstvo, da se jim za bodočnost onemogoči ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. Italijane ne interesira, ako se ne zastavi razkrojilni proces Avstrije, ako se gnjila stavba poruši, Italijani ne ostanejo brez strehe.

Poslanec grof Sternberg, ki je bil izvoljen generalnim govornikom, je pričel v svojem govoru polemizirati proti baronu Gautschu in poslancu Lecherju. Sternberga je ponovno z mejklici prekinil poslanec Wolf. Ko je grof Sternberg v svojem govoru ravno napal barona Ludwigstorffa, ga je predsednik pozval na red. Trenotek pozneje je Sternberg zagnal v Wolfa, ki ga je zopet prekinil, čašo za vodo, vsled česar je nastal nepopisen ropot. Poslanci so vpili in pretili Sternbergu. Predsednik je zaman govoril. Ko je zopet nastal mir, je predsednik izjavil, da je menda dovolj kvalificiral vedenje poslanca Sternberga; žal, da ne razpolaga z ostrejšimi disciplinarnimi sredstvi. Pozval je Sternberga, naj nadaljuje svoj govor. Ponovni kliči: Ne sme govoriti! Odtegnite mu besedo! Ker je ropot trajal dalje, je predsednik prekinil sejo. Ropot je trajal še nekoliko časa, dokler ni grof Sternberg zapustil dvorane. — Ko je bila seja zopet odprta, je predsednik, ki je že prej pozval Sternberga na red, izrazil svoje obžalovanje radi njegovega vedenja. Izrazil je nado, da se Sternberg opraviči in je apeliral na zbornico, naj varuje svobodo govora. Sternberg se je pred zbornico opravičil, izjavivši, da ni njegovo postopanje imelo nikake politične osti, on da se je samo branil teroristom. Predsednik je Sternbergu odtegnil besedo, ni dopustil njegovega apela in je med silnim nemirom zaključil sejo.

V četrtek je grof Sternberg zopet zadobil besedo, katero mu je zbornični predsednik, kakor je sam rekel, vzel vsled napačnega razumljenja nekih Sternbergovih besed. Najprej je grof Sternberg obžaloval svoj čin, katerega je prejšnji dan izvršil v svoji veliki razburjenosti, potem pa je nadaljeval svoj govor. Govornik je nasproti poslancu Lecherju izjavil, da je narodno plemstvo nositelj narodne moči in prosvete ter je konečno pozval parlament, naj stoji v ogerski krizi za krono. Zbornica je nato razpravljala nujni predlog poslanca Šukljeja, glede naraščajočega izseljevanja iz Dolenske. Poslanska zbornica je vsprejela nujni predlog poslanca Šukljeja. Minister za notrajne stvari je naglašal, da ni naraščajoče izseljevanje iskati samo v gospodarski krizi, ampak tudi v sugestivnem učinku prejšnjih uspešnih izseljevanj. Vlada je mnenja, da ni možno s policijskimi sredstvi nasprotovati izseljevanju. Vlada noče izseljevanja ni povspeševati niti omejevati, a za izseljence hoče skrbeti tudi v inozemstvu in olahčati jim povrnitev. Vlada hoče pro- učevati sedanje stanje ter povspeševati kulturno in gospodarsko povzdigo dežele. Nato je zbornica pričela razpravljati nujne predloge glede uvedanja splošne, direktne enake in tajne volilne pravice. Poslanci Kramar, Šustersič, Fressl, Breiter in Daszynski so utemeljevali nujnost svojih predlogov ter so naglašali brezpogojno potrebo, da se sedanji parlament privilegijev nadomesti z zbornico, ki bo reprezentirala pravo voljo ljudstva, ki prinese rešitev državi in ob enem edino sredstvo, da se mirnim potom reši narodnostni boj. Nobena sila ne more zadržavati naravnega procesa modernega

prerojenja sedanjega trohlega, nesposobnega državnega zastopstva. Nemci bi se morali, mesto da se iz praznega strahu upirajo volilni pravici, postaviti na čelo gibanja. Nato je bila razprava zaključena. Med došlimi vlogami je bil nujni predlog poslanca Ebenhocha in tovarišev, glede zakonskega načrta splošne, tajne in direktne volilne pravice z ozirom na narodnostne, kulturne, gospodarske in socialne razliknosti Avstrije. Nadalje nujni predlog poslanca Mazorane glede ustanovitve juridične in filozofične fakultete v Trstu z italijanskim učnim jezikom na stroške občine Trst in drugih italijanskih občin, in nujni predlog poslanca Hortisa, naj se dijakom italijanske narodnosti, ki so v Italiji dovršili visoke šole priznajo doti ne študije in doktorske diplome.

Včeraj je bil državni zbor odgojen. Nujnost vseh predlogov, tičočih se splošne in jednake tajne volilne pravice je bila odklonjena. Za nujnost je glasovalo 155 poslancev, proti nujnosti pa 114. Ker ni bilo dvetrejske večine glasov za nujnost, je bila torej ista odklonjena. Tak izid glasovanja vsprejeli so posebno socialci z velikim šundrom ter s klici: Doli z zlahto!

Zavarovanje privatnih uradnikov.

Socijalno-politični odsek državne zbornice je v sredo vsprejel zakonski načrt o zavarovanju privatnih uradnikov in je določil poslanca dr. Fořta za poročevalca.

Isterski deželni zbor.

Kakor se spominjajo naši čitatelji, so italijanski deželni poslanci v isterskem deželnem zboru pri zadnjem zasedanju začeli štrajkati, ker je hotel vladni komisar v imenu vlade odgovarjati na hrvatske interpelacije v hrvatskem jeziku. Ker pa imajo v imenovanem deželnem zboru Italijani večino, postal je isti nesklepčen, ko so iz njega zbežali vsi italijanski poslanci. Ker je bilo pričakovati, da bi Italijani, ako bi vlada sklicala isterski deželni zbor in bi vladni komisar na hrvatske interpelacije odgovarjal v hrvatskem jeziku, svojo komedijo ponovili, opustila je vlada sklicanje isterskega deželnega zbora. Kakor čitamo v tržaškem „Piccolu“, poklical je v četrtek tržaški namestnik k sebi zastopnike obeh strank, namreč italijanske in hrvatsko-slovenske, z namenom, da bi se vsled dogovora med temi zopet omogočilo delovanje isterskega deželnega zbora. V imenu italijanske večine prišli so k namestniku poslanci Bartoli, Bennati in Bubba, v imenu hrvatsko-slovenskih poslancev pa posl. dr. Laginja, Spinčič in Mandić. V četrtek, pravi imenovani list, ni prišlo do nikakega sklepa. Prihodnji teden pa se bodo dogovori nadaljevali, in ako se zastopniki obeh strank med seboj dogovore, sklican bo isterski deželni zbor na dan 25. t. m.

Izgredi v Brnu.

Izgredi v Brnu, o katerih smo poročali že zadnjič, pričeli so že v soboto in so se nadaljevali v nedeljo, pondeljek in torek. Pri spopadih je bilo ranjenih prav mnogo oseb na obeh straneh. Ubit pa je bil jeden Čeh, imenom Pavlik. Pogreb ubitega Pavlika se je vršil v sredo popoldne ob 5. uri. Ker se je bilo bati, da pride zopet do krvavih spopadov, zastražilo je vojaštvo vse glavne uloce v mesto, kakor tudi glavne mestne ulice. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva. Bilo je poleg pet duhovnikov, igrali sta dve godbi in pel je jeden moški zbor. Število onih, ki so se udeležili pogreba so cenili nad 20.000. Bili so navzoči tudi mnogi poslanci. Po pogrebu je spremljala množica poslanca Seánala in Reichstädterja na železniško postajo. Na prostoru pred postajo sta imela omenjena poslanca govore, v katerih sta pozivljala množico, naj vstaja v borbi proti Nemcem, katere naj bojkotira. Na zadnje pa sta opominjala množico, naj se mirno razide, kar se je tudi zgodilo. Zdaj je v Brnu še precej mirno.

Kriza na Ogorskem.

Ministerski predsednik grof Fejervary, ki je bil minole dni večkrat vsprejet od cesserja, se je v četrtek povrnil v Badimpešto. Vsi so mnenja, da bode sedanje ogersko ministerstvo zopet potrjeno, a menijo, da se bo to zgodilo šele po 10. oktobru, ko se snide zopet ogerski državni zbor, ki pa bode najbrže koj razpuščen.

Hrvatski opozicijski poslanci na Reki.

V pondeljek in torek se je vršil na Reki napovedani shod opozicijskih poslancev iz Hrvatske, Dalmacije in Istre. Vabljeni so bili tudi na shod dalmatinski Srbi, ki se pa shoda niso udeležili in sicer zaradi tega ne, ker niso bili nanj vabljeni Srbi iz Hrvatske. Istotako se niso udeležili shoda takozvani čisti pravaši, t. j. pristaši znanega Franka. Shoda se je udeležilo 38 poslancev. Za predsednika je bil izbran

poslanec Cingrija. Razprave na shodu bile so tajne in niti časnikarjem ni bil dovoljen pristop. Shod se je dovršil v turek po noči ob 11. uri. Na shodu je bila končno sprejeta z vsemi glasovi proti štirimi resolucijami ki pravi, da zgodovinski poklic in medsebojni interesi napotujejo madjarski in hrvatski narod na skupno delavnost, in da zato hrvatski narod s simpatijo pozdravlja boj madjarskega naroda, ki stremi za popolno neodvisnostjo. Hrvatski narod smatra za svojo dolžnost, da se skupno bori z madjarskim narodom, da doseže one državne pravice in svobode, ki bodo v korist obema narodoma. Resolucija našleha zahteve, stavljenе od hrvatske strani ter pozivlja zborovalce, naj izvolijo odbor petih članov, ki bo imel nalogo, da prične pogajanja z zastopniki madjarskega naroda, in da doseže popolno sporazumljenjа. Ena točka zahteva spojitve Dalmacije z deželami krone sv. Stefana. V odbor, ki je bil izvoljen, da stopi v dogovor z madjarskimi zastopniki, so bili izvoljeni: Cingrija, Trumbić, Zagorac, Milić in Harambašić. Govori se, da je resolucija hrvatskih poslancev napravila na dunajske vladne kroge velik utis. Isti se boje, da nastane nevarnost za Avstrijo, ako pride do sporazuma med Hrvatini in Madjari in da ne bodo mogli računati na Hrvate, ako se odnošaji z Madjari poostre do skrajnosti.

Slavnost vsehučilišne mladine v Budimpešti.

V turek ob 12. uri se je v slavnostni dvorani mestne hiše v Budimpešti vršila slavnost blagoslovljenja zastave vseučilišne mladine. — Poslanec Fran Košut je imel slavnostni govor, v katerem je pozival dijake, naj slede svojim voditeljem na ustavnem potu. Ta pot ne bo nikdar krvava. Voditelji nočejo prekoračiti okvirja ustave. V enakem smislu je govoril tudi grof Apponyi. Oba govornika sta bila burno pozdravljena. Po izvršenem slavnosti se je shod razšel v popolnem radu. Mir se ni kalil.

Avstrija in Italija.

Puljski „Omnibus“ je priobčil nastopno notico, ki jo je prejel z Dunaja: Najnoveje izjave papeževe v smislu, da je potrebno, da se Italijani in Slovani v Primorju spravijo, nepriznana resolucija mirovnega kongresa v stvari italijansko-avstrijskih razmer, najnoveje sestane Tittonija in Büllowa, na katerem se je govorilo o odnošajih med Avstrijo in Italijo, so v tesni zvezi z našim narodnim vprašanjem, in ni dvomiti, da se v kratkem utegne videti posledice znatnega zboljšanja naših razmer v južnih delih monarhije.

Srbska Skupščina.

Skupščina je sklicana na 13. t. m. na redno zasedanje 1905.

Angleška in Rusija.

Angleška in Rusija, o katerih se je bilo bati, da si napovejo vojsko, hočeta se zdaj sprijazniti. Ruski list „Novoje Vremja“ je priobčil namreč te dni članek, ki pravi, da bi bilo najbolje, ako bi se Rusija in Angleška sporazumeli in sicer pod pogojem, da bi ostalo v Aziji vse pri sedanjem stanju ter da ne bi nobena izmed teh držav, namreč ne Angleška ne Ruska in tudi Japonska ne razširjala tam svoje veljave in svoje posesti. Na ta članek odgovarja angleški list „Times“, da je na taki podlagi spoznavljanje med Angleško in Rusijo mogoče.

Dogodki na Ruskem.

„Magdeburger Zeitung“ poroča iz Petrograda: Sliši se, da bodo s 1. (14) januarjem 1906 odpravljeni po vsej Rusiji prisilni potni listi. Ministerski svet je dotični zakonski načrt že odobril.

O položaju na Kreti.

O položaju na Kreti poročajo iz Carigrada nastopno: Ruska posadka dobi v kratkem pojačenje 400 mož. Istotako bo pojačena tudi italijanska posadka. Velevladi nameravajo zasesti razna pristanišča in carinske urade ter razna mesta v notranjih delih otoka in na ta način zatreti revolucionarno gibanje. Ustaši se pa od druge strani pripravljajo za zimo. Da se finančno okrepijo, so ustaši izdali posebne ustaške znamke. Istotako nameravajo najeti v Atenah sto tisoč frankov.

Domače in razne novice.

Balzamiranje trupla Nj. Prevzv. knez nadškofa A. Jordana in pogreb. — V sredo zjutraj je prišel v Gorico iz Trsta g. dr. Simon Pertot balzamirat truplo pok. vladike. Balzamiranje se je vršilo popoldne od 1. ure pa do 4 $\frac{1}{2}$. Pomagali so pri tem pravilu g. dr. Simonu Pertotu zdravnik gg. dr. Grešič in dr. Fratrik ter prijor bolnišnice usmiljenih bratov. Ko je bilo izvršeno balzamiranje, so oblekli truplo v škofovsko cerkveno obleko. Škofovsko kapelico spremenili so

včeraj v mrtvašnico in tam napravili velik oder, na katerem počiva nadškofovo truplo. Pogreb se bode vršil v turek ob 9. uri predpoldne. Kapiteljnu došlo je polno sožalnih brzojavk od raznih strani. Med drugimi brzojavili so tudi iz cesarske kabinete pisarne, ministerski predsednik baron Gautsch, naučni minister baron Bienert, tržaški namestnik knez Hohenlohe, apostolski nuncij na Dunaju, škofje monsigr. Flapp, dr. Mahnič in dr. Nagl in mnogi drugi.

Goriški mestni svet je bil v četrtek povodom smrti Nj. Prevzvišenosti knez nadškofa sklican k posebni seji. Seje so se udeležili vsi mestni očetje. Vlado pa je zastopal voditelj tuk. okr. glavarstva dvorni svetnik grof Attems. Župan dr. Marani otvoril je sejo ter je imel daljši govor, v katerem je opisal življenje pokojnega nadškofa ter posebno poudarjal priljubljenost, katero je užival blagopokojnik med goriškim meščanstvom. Konečno je predlagal, da se pogreba udeleži ves mestni zastop, da se razobesi na mestni hiši mestna zastava, da se na dan pogreba razobesijo pred okni municipalnega poslopja črne preproge, prižgo vse javne mestne svetilke, da se udeleže pogreba mestna godba, mestni ognjegasci in učeča se mladež vseh mestnih šol in zavodov. Govor županov poslušali so mestni očetje stoje in sprejeli so jednoglasno, kar je župan predlagal. —

Truplo † Prevzv. knez nadškofa Andreja bo izpostavljeno od danes naprej do pogreba v nadškofski kapeli od 6. ure zjutraj do 6. zvečer,

Oporoka † knez nadškofa. — Prevzvišeni knez nadškof Andrej Jordan je zapustil v oporoki vse svoje imetje deškemu semenišču v Gorici.

Pogreba prevzvišenega pokojnega vladike se bode udeležil tudi tržaški namestnik knez Hohenlohe, ki bode zastopal tudi ministra za uk in bogočastje.

Stolni kapitelj je razposlal tole osmrtnico: Kapitelj prvostolne cerkve v Gorici v globoki žalosti naznanja, da je v sredo dne 4. oktobra ob 10 $\frac{1}{2}$ popoldne v 60. letu svojega življenja, previden se svetimi sakramenti mirno v Gospodu zaspal prevzvišeni in premilostni gospod gospod Andrej Jordan, knez nadškof goriški in metropolit ilirski, član gosposke zbornice in deželnega zbora goriško-gradišanskega, itd. itd. Pogreb bode v turek, dne 10. oktobra ob 9. uri zjutraj. Zemeljski ostanki prevzvišenega pokojnika se preneso iz knez nadškofijske domače kapele v stolnico in po slovenskih zadušnicah v kapelo starega pokopališča. Gorica, dne 5. oktobra 1905.

Volitev kapitularnega vikarja. — Včeraj dne 6. t. m. se je sešel kapitelj prvostolne cerkve v Gorici v kapiteljski dvorani z namenom, da izvoli kapitularnega vikarja, ki nadomestuje nadškofa ves čas, dokler novi nadškof ne zasede škofovske stolice. Izvoljen je bil velečastiti monsigner Janez Wolf, kanonik prvostolne cerkve — mož, ki se je svoj čas odlikoval v pastirstvu, da je v vseh krajih, kjer je pastiroval, v najboljšem spominu. Tudi kot kanonik je prav mnogo pomagal v pastirstvu stolne župnije. Poleg tega je bil pod pokojnim knez nadškofom Jordanom oskrbnik škofijskega premoženja. Se svojim previdnim in modrim nastopanjem je vsestranski koristil škofiji. Njegova zasluga je, da je kupila škofija za deško semenišče prekrasno zemljišče, ki je sedaj dvakrat toliko vredno kakor je stalo. Po njegovem prizadevanju in navduševanju se je zidala za deško semenišče velika opekarna v Bukovici. Kapitularni vikar monsigner Wolf je bil ves čas svojega življenja mož molitve in dela. Zato pa mu iz srca častitamo, izrekajoč mu svoje spoštovanje.

Župnijski izpiti bodo začeli še-le v sredo dne 11. t. m. in ne v turek dne 10. t. m., kakor je bilo prvotno naznanjeno. Ta prememba je radi pogreba † prevzv. knez nadškofa potrebna. To naznanjamo po naročilu velečastitega g. kapitularnega vikarja.

Spremembe v politični službi na Primorskem. — Namestništveni svetovalec in voditelj okrajnega glavarstva v Gradišču g. Josip pl. Fabris je stopil že v pokoj. Nadalje zapustita službo in stopita v kratkem v pokoj tudi namestništveni svetovalec g. Ivan conte pl. Rosetti-Scander, ki je bil večletni voditelj okr. glavarstva v Pulju, in pa namestništveni svetnik in voditelj okr. glavarstva v Kopru gosp. Schaffenhauer-Neys.

Premeščenja. — Finančni svetnik g. dr. Abdon Šusteršič je bil na svojo prošnjo premeščen iz Gorice v Trident, kamor se je že preselil. Namesto

njega nshaja se sedaj v Gorici ter vodi posle finančnega nadzorništva finančni svetnik g. dr. Visconti.

Finančni svetnik g. Ernest Rovis, voditelj tuk. davčnega referata, je premeščen, kakor se nam pripoveduje, v Trst.

Imenovanja. — Davčni oficijal g. Rudolf Zuna je imenovan za davčnega kontrolorja v Tržiču. Davčni praktikant g. Ludovik Ciufarin je imenovan za davčnega pristava.

Svojim zastopnikom v nadzorovalnem odboru obrtno nadaljevalne šole v Nabrežini je imenoval goriški deželni odbor g. Ignacija Tanceta iz Nabrežine.

Imenovanje članov za okrajni šolski svet za goriško okolico. — Goriški deželni odbor je imenoval za svoga zastopnika v okr. šolskem svetu za goriško okolico gg. Antona Klančiča, deželnega poslanca in župana v Podgori, ter g. Franceta Gruntarja, veleposesnika in župana v Šmarjah na Vipavskem.

Preplače za „Šolski Dom“ za S. Gregorčičevo knjigo „Job“ so poslali naslednji rodoljubi in dobrotniki: Jakob Čebular, c. kr. profesor v Gorici 80 v; Janko Petrič, kaplan v Zagorju ob Savi 60 v; Ergen Kornfeind, katehet v Zagrebu 270 K.

Dopolnilne volitve za goriško kupčijsko zbornico. — Od dne 15. pa do 30. decembra t. l. se bodo vršile dopolnilne volitve za goriško kupčijsko zbornico.

Prihodnje usposobljenostne preizkušnje za obče ljudske in meščanske šole se prične pri c. kr. izpraševalni komisiji v Gorici dne 6. novembra 1905 ob 8. uri zjutraj na c. kr. učiteljsku. Pravilno opremljene prošnje za pripust je po predpisanem službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo do 20. oktobra 1905 v rokah c. kr. izpraševalne komisije.

Figovo žganje. — Prepis odloka z dne 21. sept., s katerim je finančno ministerstvo dovolilo za letos kuhati žganje iz fig dvanajsterim občinam na Kranjskem, poslalo je finančno ministerstvo istočasno deželnemu finančnemu vodstvu v Trstu z navodilom, da naj v enakih slučajih enako postopa to je, naj dovoli kuhati žganje iz surovih fig lastnega pridelka.

Občinam, ki niso dobile rešitev na svoje prošnje o pravem času, treba je poganjati stvar pri rečenem vodstvu.

Razpis dobave. — Intendanca 3. armadnega voja razpisuje dobavo sledečih predmetov: Za Maribor 12.570 kvintalov pšenice in 24.420 kvintalov rži; za Gradec 1300 kvintalov rži in 11.210 kvintalov ovs; za Maribor 10.300 kvintalov ovs; za Ljubljano 7800 kvintalov ovs; za Trst 2200 kvintalov ovs; za Gorico 3800 kvintalov ovs; za Pulj 3600 kvintalov ovs; za Beljak 2450 kvintalov rži in 7070 kvintalov ovs. Ponudbe se imajo doposlati do 12. t. m. in sicer do 9. ure zjutraj intendantu 3. armadnega voja. Natančnejše podrobnosti se poizvedo lahko pri omenjeni intendantu ali pa tudi v provijantnem skladišču v Gorici, kakor tudi po drugih mestih, v katerih se nahajajo taka skladišča. Pa tudi kmetijske zadruge podajajo v tem oziru pojasnila.

Glas iz občinstva. — Da so goriške ceste ob času dežja slabše kakor v marsikateri gorski vasi, o tem se je že veliko pisalo v listih italijanskih in slovenskih. A tako slabe ceste kakor je ona, ki pelje po ulici „Aquila“, menda je ni na celem Goriškem. Posebno pa pri mitnici na Rojicah je taka, da dela pravo sramoto predmetju goriškemu. Ob času dežja je tam tako, kakor v graških kopeliških mlakah. Blata in vode je toliko, da sega človeku preko čevlja, tako da pride človek v mesto kakor kak ločniški „porta malta“. Čas bi že bil, da bi slavni mestni magistrat poskrbel za to, da bi vsaj voda odtekala ob času dežja, ako drugega ne more storiti.

Nevarna tatova. — Predzadnjič smo poročali, da so ukradli neznanani uzmoviči g. Draščeku, pekovskemu mojstru in hišnemu posestniku v Gorici, kakih 100 K iz njegove podružne prodajalne, nahajajoče se na Kornju, hišna št. 4. Zdaj pa doznajemo, da sta zaradi te tatvine na sumu dva nevarna tatova, Friderik Mrak in Anton Štrosar, ki sta po mestu in okolici izvršila zadnji čas že mnogo tatvin. Tatova sta se včeraj sama predstavila policiji.

Izpred sodišča. — Na deset dni zapora je bil obsojen od tuk. sodišča v petek 28-letni Jakop Zulijan iz Št. Lovrenca pri Neblem, ker je meseca julija snel s spomenika pok. tamkajšnjega župnika preč. g. Gergoleta svetilko in jo razbil. —

Na dva meseca ječe pa je isto so dišče obsodilo voznika Ivana Suliča iz

Ajdovščine, ker je nekega dne meseca septembra ranil s fovečm Petra Krmola.

Nepripravnost goriških magistratnih policajev. — Nekdo nam piše: Da so naši mestni policaji v službi samo za to, da posredujejo pri jezičnih deklah in prekupčevalkah na trgu, da hodijo za mestnim „šintarjem“, kadar ta slednji lovi po mestu z medaljo ne „dekorirane“ pse, da zapišejo vsakega kolesarja, ki jim slučajno pride pred oči, ko se vozi po samo za pešce dovoljenih cestah, o tem je vsa goriška „mularija“ prepričana. Pa da bi bili vsaj v tej svoji službi nepristranski! Pisec teh vrstic je videl pred nekaj časom, kako se je naredil mestni policaj „neumnega“, ko je švignil poleg njega neki častnik tukajšnje garnizije na kolesu po prepovedani cesti. Koj nato pa je prišel nasproti policaju na kolesu nek drugi kolesar po ti cesti, in policaj je koj, ko ga je zagledal, segnil po „črni knjigi“ v žep. — Pisec teh vrstic je imel nekoč tudi čast videti, kako je mestni policaj skočil v stran in „salutiral“ pokojnemu goriškemu županu Venutiju, ko se je ta vozil na kolesu po prepovedani cesti. Slučaj pa je nanasel, da tudi takrat je prišel za županom na kolesu nek kolesar in sicer Slovenec, pred katerega pa se je mestni policaj široko razkoračil in ga seveda tudi zapisal v „črno knjigo“. Kolesar je seveda proti temu protestiral ter rekel, da če sme župan kolesariti po cestah, po katerih je sam izdal prepoved za kolesarenje, sme tudi on, da župan v tem oziru ni „extra Wurst“. A vse to ni nič pomagalo, in Slovenec je moral plačati 4 K globe, župan seveda pa ni bil tako neumen, da se bo kaznoval samega sebe, in to tembolj, ker ga niso svoji policaji zapisali v „črno knjigo“. — Ako mestni policaji res nimajo drugega dela, kakor pohajati po mestnih drevoredih in slučajno zasačiti kakega kolesarja, naj bodo vsaj v tem nepristranski.

Šod tukajšnjih trgovcev. — V turek so se zbrali v prostorih trgovske zbornice tuk. trgovci k shodu, na katerem so sklenili, da bodo imeli ob nedeljah in sicer skozi celo leto odprte prodajalnice od 8. ure zjutraj pa do popoldne. Svojim trgovskim pomočnikom pa bodo dali vsako drugo nedeljo popolno prostost, ali pa šest ur na teden.

Pomoženje števila policijskih uradnikov, policijskih nadzornikov in redarjev v Trstu in Gorici. — Kakor je razvidno iz dotičnih postavk državnega proračuna za l. 1904, ustanove se v območju policijskega ravnanstva v Trstu sledeča nova službena mesta in sicer: Mesto jednega oficijala, dveh kancelistov in jednega sluga, jedno mesto nadzornika policijskih agentov, jedno mesto policijskega agenta prve vrste in jedno mesto policijskega agenta druge vrste, mesto okrajnega nadzornika v X. činovnem redu, mesto redarskega nadzornika prve vrste in jedno mesto redarstvenega nadzornika druge vrste, in konečno 25 mest redarjev prve vrste in 25 mest redarjev druge vrste. Stroški za vsa ta mesta postavljeni so vsi v državni proračun za l. 1906.

Aretiral so v Trstu v četrtek 58-letnega Josipa Zlobeca iz Avberja. Aretirali so ga vsled ovažbe nekega Cataruzzi, ki je trdil, da je Zlobec ogoljufal mešetarja Malalana iz Sežane za 84 K. Zlobec je tajil, da bi bil ogoljufal Malalana, trdeč, da je bilo onih 84 K last nekega Vatovca iz Račič.

Hrvatsko-slovensko učiteljske v Kastvu. — Puljskemu „Omnibusu“ so sporočili iz Kastva, da je dne 25. m. m. bila tamkaj komisija, sestojeca iz deželnega nadzornika, vladnega arhitekta in okrajnega zdravnika, da razvidi, ako bi se prostori tamonjnega „Narodnega doma“ ne dali prirediti, da se začasno v njih namesti hrvatsko-slovenski oddelek učiteljske, ki ga namerava vlada iz Kopra premestiti v Kastav.

Sneg in vihar. — Silna burja je razsajala zadnje dni po Gorenjskem. Stol je pokrit s snegom. Pri Sv. Križu nad Jesenicami je pobelil sneg do prvih hiš.

Sneg je zapadel v pondeljek po noči po koroških planinah, zato je tudi pri nas na Goriškem postalo hladnejše, tako da se je tu pa tam že videla zimska suknja.

O. Teodor Schwarz, novi deželni predsednik kranjski, se je podal v Ljubljano, da prevzame vladne posle.

Novo parobrodno društvo. — Na otoku Krku so sestavili konsorcij tamonjnih rodoljubov za ustanovitev novega parobrodnege društva pod imenom: „Krško parobrodarsko društvo“. Družba bo imela 3 do 4 večje parnike. V družbi sodeluje tudi svečeništvo s krškim škofom drom. Mahničem na čelu, potem posvetnjaki in širši sloji prebivalstva na

otoku. Pravila za družbo so že sestavljena. Družba ima na razpolago dovolj denarja. Avstrijsko ministerstvo za trgovino je zagotovilo družbi državno podporo, ker bodo parniki društva vozili pošto za ves otok. Družbini parniki bodo v početku pluli med Reko in vseh primorskih mestih na otoku Krku. Sedež društva bo v Puntu.

Ponos varke kupiti danje je dobra kava

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravljajo kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvršne zavoje s imenom »KATHREINER«.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Neverjetno nizka cena
500 kom. za samih glđ. 1-85

1 krasna garant. dobrodoča ura s 36 urnim tekom in pozlačeno verzičo; 1 kravata igla z briljanti Simili; 1 v ognju pozlačen prstan z imitiranim kamnom za gospode ali dame; 1 krasna garnitura obstoječa iz zaplestnih, ovratnih in nprsnih gumbov iz gar. 3% zlata Double; 6 pristnih platnenih žepnih robcev; 1 eleg. žepna pisalna priprava iz niklja; 1 toaletni etu z ogledalom in finim glavnikom; 1 toaletno dobro dišeče milo; 1 fino vezan notic; 12 umetnih razglednic slavnih mož zadnjega stoletja; 72 angleških peres in še 395 raznih domačih koristnih predmetov. Vse skupaj z uro, katera je sama toliko vredna stane samo glđ. 1-85. Pošilja po povzetju ali predplačilu eksportna hiša

H. Spingarn Krakovo št. 58.

Pri naročbi dveh zavojev, darujem en krasen žepni nožič z dvema rezali. Pri naročbi več kot zavojev, darujem vsakemu zavoju tak nožič. — Za kar ne ugaja se denar vrne takoj.

Ivan Kravos
priporoča svojo
sedlarsko delavnico
v Gorici
na Kornju št. 11.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Dr. F. Geiger,
prakt. zdravnik v Ljubljani,
je dosegel izvršne uspehe z
uporabo
železnatega vina
G. PICCOLI-ja, dvor. zal. Nj.
Svetosti in lekarja v Ljubljani. — Poliliterska steklenica
2 K, in se naročila točno izvrše.

I. Juh, krčmar in posestnik na Anhovem proda
oreh
3 1/2 m dolg, 25 onč debel.

Jakob Miklus
mizar in
lesni trgovec
v Podgori, na voglu novega
železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)
ter podružnica
za Soškim mostom pri Pevmi

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mekega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

5 kron in še več se
lahko zasluži.

Tvrška za domače delo s pletalnimi stroji išče osebe obojege spola s pletanjem na naših strojih. Priprosto in hitro domače delo za celo leto. — Posebne izobrazbe ni treba. Oddaljenost ne škodi; delo da tvrška.

Tvrška za domače delo s pletalnimi stroji
Thos. H. Whittick & Com.
PRAGA
Petersko predmestje 7-433
Trst Via Campanile 13-433.

Iv. Culot
avtoriz. kamnoseški
mojster
ulica Sv. Antona
št. 16, Gorica
priporoča sl. občinstvu
za bližajoči se vernik
duš dan svojo bogato
zalogo raznovrstnih
nagrobnih
spomenikov
priprostih in finih.
Cene jako nizke.

Anton Ivanov Pečenko
Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenjskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Meščanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna. M M M M M M

Čudovitost!
325 kosov za 2 glđ. 10 kr.

Krasna ura z lepo verzičo, točna, z 2-letnim jamstvom; izborna laterna Magica s 25 krasnimi slikami, zelo zabavna; 1 elegantna zaponka najnovejši facon, 1 lepa kravata igla s simili-briljantom, 1 prekrasni koljer iz orientalskih biserov, najmodernejši nakit za dame s pat. zaklepom, 1 krasna usnjata denarnica, 1 eleganten ustnik za smodke z janterjem, 1 garnitura najfinejših Doble zlatih gumbov s pat. zaklepom za srajce in zaplestnike, 1 žepni nož iz niklja, krasno toaletno ogledalo, belg. steklo v zaklopnici, 20 reči za pisalne potrebsčine in 200 kosov raznih reči za domačo rabo, 325 kosov z uro, katera je sama toliko vredna, se dobi proti poštnemu povzetju za 2 glđ. 10 kr. od zaloge **S. Kohane, Krakovo št. 16.** Za nepristojeno se denar vrne. Veliko pohvalnih pisem.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.
izdeluje in priporoča:
Vydrovo žitno kavo.
Juhni pridatek znamka „Vydra“.
Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).
Oblati (specijaliteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).
Šumeči limonadni bomboni „Ambo“.
Dišava za pecivo „Bubtin“.

NAPRAVITE POSKUS!
Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 v in poštnina.

„Narodna tiskarna“
izvršuje
vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in sicer lično in točno.

!! Najvgođnejši pogoji !!
za zavarovanje
Edina zavarovalna - -
družba ki ima slovenskega
glavnega
Prva češka splošna delniška družba
za zavarovanje na življenje
zastopnika
v Trstu. o o o

Zavaruje na življenje in na dohodke na vse načine po zelo nizkih postavkih. — Pojasnila daja glavno zastopstvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 I. nd., in njegova o kr. zastopstva v vseh mestih in večih krajih

„Centralna posojilnica“
registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. šte. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:
na menico po 5 1/2%, na vknjižbo pa po 5%
z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.

„Goriško vinarsko društvo v Gorici“
registrovana zadruga z omajenim jamstvom
ima v svojih bogatih zalogah in prodaja M M M M M M M M

**naravna in - -
pristna vina -**

iz Brd, Vipavskega in s Krasa. Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. Uzorci vina pošiljajo se na zahtevo. Cene so zmrne, postrežba točna in realna. Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini šte. 22.